

בית מדרן

ערש"ק
פרשת שלח לך
כ' סיוון תש"פ
מפסטידין: וישלח יהושע (יהושע ב')

עלון מס' 255

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:30	20:22	21:18
תל אביב	19:28	20:20	21:15
חיפה	19:31	20:23	21:19
באר שבע	19:28	20:19	21:15

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי דוד ברדוגו שליט"א
אב"ד ירושלים

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב **דביר פרץ שליט"א**
עורך השיעור: הגאון רבי **יצחק לוי שליט"א**
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
אהוד בן ציפורה
ברכה והצלחה וכל הישועות!!
*5290 חייגו: *

קו הלימות 'בית מרן'
עם מייטב השלוחות
שאלות בהלכה, שיעורי תורה,
שלוחות מרתקות לנשים
ושלוחות מיוחדות לילדים
התקשרו: *5293*

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
  - עמ' 5 פרשת שלח לך**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
  - עמ' 5 בעקבות רבותינו**
הגאון הגדול רבי שלמה קלוגר זצוק"ל
  - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
  - עמ' 6 אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
  - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
  - עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
  - עמ' 7 נפלאות הבריאה**
היצור האמיץ ביותר בטבע
  - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

הלכות הגומל

ברכת הגומל היא ברכת השבת. ברכת הגומל על שאר ניסים חוץ מארבעה. אם אומרים סב"ל בברכות השבת. נשים בברכות קריאת שמע. זמן קריאת שמע וברכותיה. סומא בברכת הלבנה. סומא בברכת שהחיינו. סוף זמן ברכת הלבנה.

ברכת הגומל היא ברכת השבת

א. הרמב"ם בפרק י' מהלכות ברכות מונה את ברכות השבת וההודאה, וכמו שפתיח (הלכה א): ברכות הרבה תיקנו חכמים דרך שבת והודיה לקדוש ברוך הוא, כמו ברכות התפלה שכבר כתבנו, ואלו הן וכו', ושם (הלכה ח) מונה גם את ברכת הגומל, כאחת מברכות השבת. אמונם כמה מאחרוני זמננו - כמו הרב אור לציון זכר צדיק לברכה (ח"ב עמ' לט, מד) - תפסו כלל, שבברכות השבת לא אומרים את הכלל ספק ברכות להקל, ולדעתם לא נאמר הכלל ספק ברכות להקל אלא בברכות המצוות, וכן בברכות הנהנין כגון המסופק אם בירך על כוס מים, יתה בלי ברכה? אבל נביא כמה ראיות שגם בברכות השבת אומרים את הכלל ספק ברכות להקל.

שאר ניסים

ב. מרן בבית יוסף (ס"ט ריט) הביא תשובת הריב"ש

1 ידוע שיש ברכות המצוות כמו על לולב ונר חנוכה, יש ברכות הנהנין כברכת העץ האדמה ושהכל, ויש ברכות השבת. תפלה היא גם שבת וגם בקשה, כי יש בה בקשות כמו ברכת אתה חונן וברכת רפאנו, "תפלה רחמי ניהו". יש שרצו לומר שבתפלה לא אומרים את הכלל ספק ברכות להקל כדין ברכות השבת, אבל להלכה אומרים ספק ברכות להקל גם בברכות השבת, וכל שכן בתפלה שאינה שבת לבד, אלא גם בקשות.

2 לגבי דין אונן שפטור מכל המצוות מחמת שטקס בקבורת מתו, ישנה מחלוקת בפוסקים מה הדין בזמננו שמוסרים את הנפטר לחברא קדישא, האם יהיה חייב במצוות, או שגם כיום הוא טרוד להודיע למשפחה ולקרובים ולמספידים, ולדאוג למודעות אבל, ולהלכה נוקטים שהוא פטור מהמצוות, ולכן אסור לו לברך עליהם, כי כלל גדול בדינו, ספק ברכות להקל. ואפילו נגד דעת מרן אומרים ספק ברכות להקל, וכמו שכתב החיד"א בשו"ת חיים שאל (ח"ב סי' טו).

(סימן שלו) לגבי מי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצל מדריסת שור ונגיחותיו - וכן מי שניצל מגמל משוגע שהשתולל בכביש, או ניצל מדריסת רכב - או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או אם גנבים באו לו אם שודדי לילה - אם יכנסו לגנוב בביתו והוא יתעורר יכולים לפגוע בו - וניצל מהם וכל כיצא בזה, נראה שצריך לברך הגומל, ואם מברכים על הולכי מדברות כל שכן שיש לברך על הצלה מוחשית זאת. אולם דעת הארחות חיים (הל' שני וחמישי אות כד) שאין לברך אלא על הארבעה דברים שהוזכרו בגמרא בלבד, יורדי הים והולכי מדברות וחבוש בבית האסורים שיצא, וחולה שנתרפא, ואם בירכו על דברים אחרים נחשב ברכה לבטלה. ושכן פסק הרב רבינו שם טוב פלכו בשם התוספות - שהיו למעלה מ-200 שנה לפני הריב"ש. בפעם הבאה שיהיה במקום שניצול יכול לברך ברוך שעשה לי נס במקום הזה, אבל לא יברך הגומל.

דברי האחרונים

ג. מרן בשלחן ערוך (סי' ריט ס"ט) הביא את מחלוקת הראשונים ופסק שעל הניסים הללו יברך בלא שם ומלכות, כי ספק ברכות להקל. וכתב מרן החיד"א (בברכי יוסף שם סק"ח ובמחזיק ברכה שם) שאף על פי שהאחרונים פסקו כהריב"ש שיש לברך הגומל, אנו אין לנו אלא דברי מרן שהסכים לברך בלא שם ומלכות. וכן פסק הרב יצחק אבולעפיא בספרו פני יצחק (במע' הברכות אות סח). והרב בן איש חי (פר' עקב אות י'). ועוד. אמנם המשנה ברורה³ (ס"ק לב) פסק

3 המשנה ברורה לא קיבל הוראות מרן, אבל לנו יש ללכת אחר רבותינו כי אנחנו מחויבים להוראות מרן. יש הרבה דוגמאות שפסקי המשנה

כרבי האשכנזים, הלא הם הלבוש (סעיף ט) - היה לפני כ-400 שנה, ה"ט"ז (סק"ז), המגן אברהם (סק"י), האליה רבה (ס"ק טו), הפרי מגדים (א"א שם), וכך נוהגים חלק גדול מהאשכנזים, שמברכים על הצלה מתאונת דרכים וכדומה, אבל אנחנו קיבלנו הוראות מרן, וכמו שכתב החיד"א (בברכי יוסף סק"ח, ובמחזיק ברכה סק"ו, ובלודו אמת סימן כג אות ו) - שלחלה אין לברך על הדברים הללו, וכן כתבו הזכור לאברהם (מערכת ברכות אות ה), חסד לאלפים (אות יב), בן איש חי (פרשת עקב אות י), ילקוט יוסף (סימן ריט סעיף כח). אמנם הכף החיים (ס"ק נב) תלה במנהגים, וכתב שאם יש מנהג יכולים לברך, אבל לא שמענו שאצלנו יש מנהג כזה. לכן באופן שרוצה להודות על הצלה מתאונת דרכים וכדומה יכול לחייב עצמו בברכת הגומל על ידי שיסע 72 דקות מעיר לעיר, וזה לא נקרא שהוא מביא עצמו לידי סכנה כי דרך העולם בכך, ויברך הגומל ויכוין גם על התאונה. מכאן נלמד, למרות שברכת הגומל היא ברכת השבח וכמו שכתב הרמב"ם, אומרים בה ספק ברכות להקל. וכך כתבו הפוסקים, דלא כמו האור לציון.

נשים בברכות קריאת שמע

ד. אני זוכר עוד כשהיינו ילדים קטנים, מרן זצ"ל היה פוסק שנשים לא תברכנה ברכות קריאת שמע - יוצר אור, אהבת עולם, גאל ישראל, השכיבונו, המעריב ערבים, השכיבונו - כי ברכות קריאת שמע נחשבות מצוות שהזמן גרמא, כי זמן הוא עד ארבע שעות, ואין הבדל בזה בין מצוות מדאורייתא למצוות מדרבנן, כמו שכתבו התוספות (ברכות כ:), וראיה לזה מהגמרא במסכת מגילה (ד:): ומהגמרא בפרק ערבי פסחים (קח:), שנשים חייבות בנר חנוכה ובמקרא מגילה ובארבע כוסות, כי אף הן היו באותו הנס, משמע שבלי טעם זה היו פטורות ככל המצוות שהזמן גרמא, למרות שהן מצוות מדרבנן.

זמן ברכות קריאת שמע

ה. זמן ברכות קריאת שמע עד ארבע שעות זמניות מהנץ החמה, ומה שיש לוחות שכתבו מעלות השחר שהוא שעה וחומש קודם הנץ, זו חומרא,

ברורה אינם לנו הספרדים, אביא לכם דוגמא. המסופק אם בידך ברכות התורה, כתב המשנה ברורה (סימן מז סק"א) שיברך ברכת אשר בחר בנו, אולם החיד"א (במחזיק ברכה סימן מז ס"ק א), רבי יהודה עייאש (סק"א), הגאון בעל החקרי לב בתשובה שבספר סמיכה לחיים (האו"ח סימן ב דף טו ע"א), כתבו שאין לחזור ולברך, ספק ברכות להקל, ומי שיברך עובר בברכה לבטלה. כשהיינו צעירים בישיבה קטנה ובישיבה גדולה, בסדר הלכה בבוקר היינו לומדים משנה ברורה, ומעינים גם בבן איש חי, לא היה אז ילקוט יוסף... וכבר לפני למעלה מחמישים שנה הייתי שומע ממרן זצ"ל שהרבה הלכות במשנה ברורה אינם לפי דעת מרן השלחן ערוך, והייתי מחפש בכל דבר מה דעת מרן השלחן ערוך, אז לא ידענו. היום ב"ה לא אחד יכול לפתוח ילקוט יוסף על הסימן, ולראות מה ההלכה לנו הספרדים. פעם מרן זצ"ל דיבר על כך בכנס של 'דרשו' שהם מעודדים לימוד המשנה ברורה, ומרן אמר שיש לראות את דברי הפוסקים הספרדים, כי אמנם הרב משנה ברורה היה גדול הדור, אבל התגורר בראדן, וכל כך היה לו ענוה שהיה הולך מבית לבית עם שקית ומוכר את ספריו, היה עניו גדול ולא חלם שספרו יגיע גם לעיראק, למרוקאים, לפרסים, ולכן לא נחת לפרש את דעת מרן בכל הלכה, הרי ודאי ראה בית יוסף במקום, אי אפשר לחבר ספר בלי לראות בית יוסף. היה רב מבטריה, ה' יסלח לו, שבעקבות מה שמרן אמר על המשנה ברורה, חשב שיש בזה פגיעה בכבוד המשנה ברורה, וכתב מאמר חריף מאוד נגד מרן זצ"ל, אבל מה זה קשור לפגיעה, המשנה ברורה היה גדול הדור, פשוט שלא באו לפגוע בכבודו. לפני כמה שנים היו אצלי אנשי 'דרשו' והביאו לי מתנה את ספרי משנה ברורה מהדורת דרשו, מותר לקבל מתנה קטנה... הם עוד לא התיישבו ומיד אמרתי להם: אני מייצג את מרן זצ"ל, למה אתם לא מזכירים אותו? וכי זה ביאליק? אחד העם? היכן נעלמו כל פסקי היביע אומר, חזון עובדיה, ילקוט יוסף? כעסתי עליהם, אני לא מוכת חנפים, צריך לומר את האמת בפנים. הם אמרו שיכניסו את פסקי מרן במהדורה החדשה, אבל לצערנו לא עמדו בהבטחתם.

השבוע גשתי חכם אחד ספרדי ודברתי איתו בנייני הלכה, התחיל לומר לי שהוא חושב בדעתו לפסוק הלכה לא כדעת מרן זצ"ל, אמרתי לו: ראית חקרי לב? אמר: האמת, אני לא מכיר את הספר הזה. אתה יודע איהו גאון עולם הוא היה? ראית פתח הדביר? בית דוד? אז איך אתה יכול לחלוק? הראיתי לו מה שכתב רבי שמעון שקופ (בתקדמותו לשערי יוסף ח"א), שהביא דברי הגמרא (ב"ק כ ע"א וע"ב) כסוגיא של ה' הנהגה וזה לא חסר, ושם רב חסדא שאל את רמי בר חמא שאלה בדין מסוים, אמר לו: קודם תשמע אותי ואחר כך אומרך על ההלכה. עשה לו שימוש, הכין לו כוס תה - גדול שימושה יותר מלימודה - ואמר לו את ההלכה. והשאלה, מדוע היה צריך שישימש אותנו, ולא אמר לו את הדין מיד? אלא כדי שתלמיד יקבל תורה מרבו הוא צריך להתבטל אליו, כי אם דברי המלמד היו קלים בעיניו מיד יחלוק, ומי שחולק על גדולי הדור מראה שאין לו מספיק הערכה והתבטלות. צריך ללמוד מאחינו האשכנזים, יש להם את הגר"ש אלישיב, הגר"ש אוריבך, והם פוסקים על פיהם ומתבטלים אליהם, ממש כל הכבוד להם, וזה מוסר השכל בשיבולנו.

אמנם אנחנו מחמירים לכתחילה - רק לענין זמן קריאת שמע - למנות שלש שעות מעלות השחר לחוש לדעת המגן אברהם (סימן נח סק"א), אבל יש הרבה שלא מקפידים על זה, בפרט בשבת שקמים מאוחר, וסומכים על דעת הגר"א (סימן תנט סעיף ב) שמחשבים שלש שעות אלו מנץ החמה, וכן דעת הלבוש (סימן רלג ס"א וס"י רסז ס"א), הגאון רבי זלמן (בש"ע שלו סימן תמג סעיף ד), החזון איש (או"ח סימן יג אות יג), וכן משמע מרב סעדיה גאון (בסידורו סוף עמי יב), ומהשלטי גבורים (רפ"ד דברכות אות ד), ומתשובות הרמב"ם (פאר הדור סימן מד), ולכן המיקל יש לו על מה לסמוך. אם התחילו להתפלל ורואים שעובר הזמן של המגן אברהם, הגבאי או הרב ידפקו ויאמרו קריאת שמע לפחות שתי פרשיות ראשונות עד 'ויאמר'. לענין קריאת שמע מחמירים לכתחילה, כי זה ספק דאורייתא, וכמו שכתב החיד"א (בשו"ת חיים שאל ח"ב סימן לח אות ע). אבל לגבי ברכות קריאת שמע שהן מדרבנן, אפילו לכתחילה יכולים לחכות ארבע שעות מנץ החמה - מהזריחה.

דעת רבינו יוסף חיים

ו. מרן בשלחן ערוך (סימן נח סעיף ו) כתב מפורש, שאחר ארבע שעות אסור לברך ברכות קריאת שמע, לכן, מי שמתפלל אחר ארבע שעות - במשך השעתיים עד חצות - יאמר ברכות השחר, ברכות התורה, שמע ישראל ועמידה. אמנם רבינו יוסף חיים בספרו רב פעלים (ח"ב האו"ח סי' יב) דן בנושא ופסק לברך עד חצות, על פי הסוד נגד דעת מרן. הפלא שבדרך כלל אומרים שרבינו יוסף חיים היה מחמיר נגד מרן, כי היה 'חסדאין מיליה', 'חסידא קדישא', ובעיראק כולם היו חסידים ומחמירים, אבל כאן הוא היקל נגד מרן, ומסקנתו לברך ברכות קריאת שמע עד חצות. והלא אפילו נגד מרן אומרים ספק ברכות להקל, כל שכן כאשר דעת מרן לא לברך אחר ארבע שעות שיש לנו לחוש לספק ברכות להקל, ולכן מי שיברך ברכות קריאת שמע אחר ארבע שעות, ברכתו ברכה לבטלה ואין לענות אחריו אמן, כי מי לנו גדול ממרן השלחן ערוך שקיבלנו הוראותיו והוא כתב שיש בזה ברכה לבטלה. [א.ה. ואף רבינו יוסף חיים עצמו חזר בו בבן איש חי (פרשת וארא אות ה) ובעוד יוסף חי (פרשת אות יז) וכתב שאין לזוז מפסק מרן שאין לברך ברכות ק"ש אחר שעה רביעית]. לכן כך ההלכה, ברכות קריאת שמע יש לברך עד ארבע שעות מהזריחה ולא יותר. מה שכן, חזי לצרופי דברי הרב פעלים ועמו עוד כמה אחרונים שמברכים ברכות קריאת שמע עד חצות, לספק ספיקא, שמא מברכים עד חצות, ושמא מונים ארבע שעות מהנץ ולא מעמוד השחר, וכמו שביארנו שלענין ברכות קריאת שמע מונים ארבע שעות מנץ החמה אף לכתחילה.⁴

זמן ברכת פסוקי דזמרה

ז. לפני עשרות שנים שאלתי את מרן זצ"ל, מה יהיה הדין לגבי ברכות ברוך שאמר וישתבח, האם דינם כברכות קריאת שמע שיש לברכם עד ארבע שעות, או כתפלה שזמנה עד חצות, הלא כתבו רב נטרונאי גאון (סדר רב עמרם השלם דף ר' ע"א) והסמ"ק (מצוה יב עמוד עז) והאור זרוע (סימן קד) ועוד, שאם לא אמר פסוקי דזמרה קודם התפלה אינו רשאי לאומרם בברכה אחר התפלה, על פי דברי הגמרא (ברכות לב), לעולם יסדיר אדם שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל, כלומר שלפני שאדם מבקש צרכיו צריך לשבח ולזמר לקדוש ברוך הוא. לפי זה נראה שלענין זמן פסוקי דזמרה דינם כדין התפלה. מרן היה 'אין ולא ורפיא בידיה', לא היה ברור לו לגמרי, ואמר: אם אתה רוצה - תברך. אבל ברכות קריאת שמע זה משהו

4 אני זוכר לפני למעלה מחמישים שנה מרן זצ"ל חלק על הבן איש חי בזה, ובזמנו האדמו"ר רבי יואל מסאטמר הגיע לארץ והתפלל מאוחר מאוד, הרב נתן שיעור בבית כנסת 'שאלו צדקה' ותקף אותו חזק מאוד. הרב ידע להילחם על ההלכה, לא היה מחייך לזה ולזה... האדמו"ר שלח שליח למרן שהיה גר ברחוב אלקנה, וביקש שרוצה להיפגש איתו. האדמו"ר ה'דברי יואל' מסאטמר היה זקן וגדול בתורה, אבל מה כבר יאמר לו, שהאדמו"ר"ם למעלה מהזמן... וכי הוא יותר גדול מהנתיים או מהרמב"ם ומרן שכתבו להתפלל בזמן? מרן לא רצה ללכת אליו, כי אמר אם אלך יחשבו כאילו יש מה לדון. אם היה מישהו בדורנו היה רץ, שיעשו לו תמונה עם האדמו"ר מסאטמר ויפרסמו אותו... הרב לא חיפש את הדברים הללו, חיפש את האמת, את ההלכה.

אחר, אין לברך ברכות קריאת שמע אחר ארבע שעות. ולפי דרכינו למדנו, שהקם מאוחר ורואה בלוח השנה שעברו ארבע שעות מהזריחה, יברך ברכות השחר וברכות התורה שזמנם כל היום, ויתפלל כרגיל, יאמר ברוך שאמר וישבח בשם ומלכות, וביניהם יאמר "אשרי" וכל ההללויות ו"ויברך דוד" ו"אז ישיר", וברכות קריאת שמע ידלג, ויקרא קריאת שמע, ויתפלל עמידה, ואחר כך ימשיך "אשרי" ו"ובא לציון" שאין בהם ברכה לבטלה.

עם כל הכבוד לבית יעקב

ח. אתה הראת לדעת שיש זמן קצוב לקריאת שמע וגם לברכותיה, ולכן טען מרן זצ"ל כל השנים (וכן כתב בשו"ת יביע אומר ח"ב האו"ח סימן ו, ויחזה דעת ח"ג סימן ג) שנשים לא תברכנה ברכות ברוך שאמר וישתבח וברכות קריאת שמע, לפי שהן פטורות ממצוות שהזמן גרמא. עם כל הכבוד לסמינרים "בית יעקב" שהצילו נפשות רבות, וזה ראוי להערכה, אבל יש לומר להן את ההלכה שבנות ספרדיות לא תברכנה ברכות ברוך שאמר וישתבח ולא ברכות קריאת שמע⁵. אם הנשים רוצות, יכולות לדלג לגמרי על פסוקי דזמרה ועל ברכות קריאת שמע, כגון אשה שקמה בשבת מאוחר ובעלה כבר חזר מבית הכנסת, לא תתחיל להתפלל את כל התפלה, גם קמת מאוחר וגם את מצערת את בעלך?!... תאמר ברכות השחר, ברכות התורה, קריאת שמע ועמידה, אבל אם יש לה זמן, יכולה להחמיר ולומר פסוקי דזמרה וברכות קריאת שמע בלי שם ומלכות. וכל זה על פי דעת הרמב"ם (פ"ג מהל' ציצית ה"ט, ופ"ו מהל' סוכה ה"ג) ומרן השלחן ערוך (סי' יז ס"ב, וסי' תקפט ס"ו) שנשים לא תברכנה על מצוות שהזמן גרמא שפטורות מהן. ואין הבדל בזה אם יש נוסח "ציונונו" בברכה או אין. זו סברא פשוטה. בא חכם בן ציון (באור לציון ח"ב פ"ד תשובה א) וטען, מה אתה חושש, שנשים המברכות ברכות קריאת שמע יחשב להן שברכות ברכות לבטלה? הלא זה ברכות השבת, ובברכות השבת לא אומרים ספק ברכות להקל. אבל מה יענה על הראיה מברכת הגומל על שאר הניסים, למרות שהיא ברכת השבת ויש שם מחלוקת ראשונים, אומרים ספק ברכות להקל.

ברכות ק"ש הזמן גרמא

ט. יש שו"ת שערי ציון (או"ח ס"ג א) - מדורנו, והוא מחדש שהאמת היא שברכות ברוך שאמר וישתבח זמנו כל היום, אלא שיש הלכה שהזכרנו שלפני התפלה יש לומר זמירות ושבתים, ואם התפלל לא יכול לשוב ולברך על פסוקי דזמרה, ולכן אין לברך ברכות פסוקי דזמרה אחר חצות כי אי אפשר להתפלל אחר חצות, אבל ברכות פסוקי דזמרה במהותן אינן מצוה שהזמן גרמא, ולכן גם הנשים תברכנה בשם ומלכות. לכאורה טענה יפה, צריך לראות מה מרן זצ"ל יענה על זה... אבל במחילה מכבוד תורתו של אותו מחבר, צריך לדעת פוסקים, צריך להקיף את התורה כמו שמרן זצ"ל הקיף. בגמרא בגיטין (מ.) אמר רבי יהושע בן לוי, עבד שהניח תפילין בפני רבו יצא לחירות, וביאר הרשב"א (שם) שמדובר על אדון שקרא לעבדו להניח תפילין ואמר לו שיברך "להניח תפילין", ובמעשה זה הראה שכוונתו לשחרר עבדו לחרות, כי עבד חייב במצוות כאשר ופטור ממצוות תפילין. ומקשה הרשב"א, מה בכך שהעבד בירך על התפילין, הלא גם נשים מברכות ברכות קריאת שמע למרות שהן פטורות, ומיישב, שבאמת לא בגלל הברכה יוצא לחרות, אלא בגלל מעשה הנחת התפילין. הרשב"א לשיטתו (בר"ה לג.) כדעת רבינו תם שנשים מברכות על מצוות שהזמן גרמא, ואמנם אנחנו נוקטים להלכה כדעת הרמב"ם ומרן שלא יכולות לברך, ומכל מקום מקושיית הרשב"א רואים שקרא לברכות קריאת שמע מצוות שהזמן גרמא. ועוד, הא קמן מהרשב"א, שהשווה דין התפילין לדין ברכות קריאת שמע, ולא כמו שכתב השערי ציון. ולדין שאנו פוסקים כהרמב"ם ומרן, נשים לא תברכנה לא על תפילין ולא על ברכות קריאת שמע, אף על פי שברכות קריאת שמע הן ברכות השבת, דלא כמו שכתב

5 בעשרות שנים האחרונות כמה הוצאות לאור הוציאו סידור לבת ישראל, ושם השיטו שם ומלכות מכל הברכות שנשים פטורות מהן, וכתבו "ברוך אתה יוצר המאורות".

האור לציון. כל אחד ישוב לביתו ויראה דברי הרשב"א בפנים. לכן להלכה נשים לא תברכנה ברכת ברוך שאמר וישתבח, כי הן מצוות שהזמן גרמא.

קבלו כחובה

י. מחבר אחד מבני ברק ע"ה כתב שאמנם נשים פטורות מברכות קריאת שמע, אבל כבר קיבלו אותן כחובה, ולכן יכולות לברך, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"א מהלכות תפלה ה"ו) על תפלת ערבית שקיבלה כחובה. זה תמוה מאוד, 'מי גילה רז זה לבני', וכי אליהו הנביא התגלה אליו בחלום ואמר לו שהנשים קיבלו את ברכות קריאת שמע כחובה?! ואם יחליטו לברך על סוכה ולולב, הלא התורה פטרה אותן? איך אפשר לפסוק בספר לכל עם ישראל לברך ברכה לבטלה? איך אתה ממציא המצאה כזו?! צריך שיהיה יראת ההוראה. על כן, ברור שטעה בזה, ולהלכה נשים פטורות ממצוות שהזמן גרמא - ומכללם מברכות קריאת שמע - ולכן לא תברכנה בשם ומלכות, ואומרים ספק ברכות להקל, כי גם בברכות השבת אומרים ספק ברכות להקל.⁷

סומא בברכת הלבנה

יא. ראייה נוספת שאומרים "ספק ברכות להקל" גם בברכות השבת, ממה שמצאנו מחלוקת באחרונים אם סומא יכול לברך ברכת הלבנה או לא. דעת המהרש"ל (סימן עז) שסומא מברך ברכת הלבנה, וכתב שאף על פי שהראב"ה (פ"ב דמגילה) כתב שסומא שאינו רואה את האש לא יברך בהבדלה ברכת בורא מאורי האש, כי על הנר מברכים כשיאיתו לאורו⁸ ויוכלו להבדיל בין דינר לדינר - בין מטבע של חמשה שקלים למטבע של עשרה שקלים, לכן סומא שמבדיל יבדיל רק על הגפן והבשמים⁹, מכל מקום לגבי ברכת הלבנה לא אמרו שצריך שיהנה לאורה, אלא מספיק שהעולם נהנה מחידושה של הלבנה, ולכן סובר שסומא יברך ברכת הלבנה. וכן דעת המגן אברהם (סימן תכו), והפרי חדש (שם) - שהיה גאון ספרדי, וכן כתב רבי יהודה עייאש (במטה יהודה ח"ב דף ע"ב). אולם הרדב"ז (בתשובה סימן שמא) - היה לפני כ-530 שנה, ומהרי"ק (סימן תכו) - רבי יעקב קאשטרו היה תלמיד חבר למרן הבית יוסף, טוענים, שמי שאינו רואה את הלבנה לא יברך¹⁰, שהרי אמרו (ברכות נט:) הרואה לבנה בגבורתה יברך וכו', משמע דוקא הרואה. וחילקו בין ברכת הלבנה לברכת יוצר אור. על כל פנים יש מחלוקת אחרונים מערכה לקראת מערכה האם סומא יברך, וכתב החיד"א במחזיק ברכה (סימן תכו), שלהלכה לא יברך ברכת הלבנה, ספק ברכות

6 אדם ששכח להתפלל ערבית והלך לישון ואשתו מעירה אותו, קום, תתפלל ערבית! לא יכול לומר: תפלת ערבית רשות, כי כבר קיבלה כחובה, אלא אם כן יש סיבה כמו מצוה עוברת או שמירה על מות.

7 מנהגנו לברך ברכת הלבנה אחר שבעה ימים, כפי שהביא מרן הבית יוסף (ס"ס תכו) בשם המקובל רבי יצחק גיקטיליא, למרות שכשיש מחלוקת בין הפשט לקבלה כולם יודעים שהלכה כמו הפשט, אלא אם כן יש זוהר שהוא התנא רשב"י ואין תלמוד נגדו, אבל כשיש מחלוקת מקובלים ופשטנים, כלל הוא בידינו שפוסקים כפי הפשט, וכך כתבו הרא"ם (בתשובה סימן א) - לפני כ-550 שנה, הרדב"ז (בתשובה ח"ד ס" לו וס"פ) לפני למעלה מ-500 שנה, רבי יעקב ישראל אלגאזי (בשלמי ציבור דיני חשש יוהרא ס"ט), חתם סופר (בתשובה האו"ח ס" נא), רבי יוסף ידיד (ברכת יוסף ח"א דף קא). לכן מעיקר הדין ניתן לברך ברכת הלבנה אחר שלושה ימים, וכמו שנוהגים האשכנזים - לא יודע אם כולם או חלקם, ומכל מקום אכנה מחכים עד שבעה לחדוש, כי כאן אין חשש ברכה לבטלה, לכן מעדיפים לנהוג כדעת גדול המקובלים מהרי"ק גיקטיליא ולהמתין שבעה ימים, ואחר שבעה ימים יותר יאותו לאורה של הלבנה.

8 יש אנשים שבהבדלה קמים לראות את הנר, אבל אם הוא במרחק שבחושך היה מבחין בין מטבע למטבע, לא צריך לקום, יכול משם להסתכל על האצבעות. אבל יש כאלו שאוהבים חומרות...

9 רבינו שמואל מברכים בהבדלה על כל הבשמים "מיני בשמים", אבל אנחנו מברכים על כל מין כברכתו "עצי בשמים", "עשבי בשמים", ו"מיני בשמים".

10 אם יש ענני נוצות, לא עננים כבדים, ורואים את הלבנה במעט לעננים, מברכים ברכת הלבנה, ואמנם על פי הקבלה צריך שהלבנה תהיה נקיה לגמרי מעננים, ובקיץ ניתן להחמיר, אבל בחורף יש לחשוש שאם ימתין שהעננים יזוזו לא יספיק לברך ויפסיד המצוה, ולכן יכול לברך גם אם יש עננים דקים, כל שיכולים ליהנות לאור הלבנה.

11 יש אחד שרצה להביא ראיה, הלא עם ישראל היו במדבר ארבעים שנה, עמוד אש ועמוד ענן לפניהם, וגם עננים מעליהם, ולא ראו את הלבנה כל ארבעים שנה, מה תניד, יצאו חוץ למחנה? רק המצורע יצא חוץ למחנה... אם כן היאך בירכו ברכת הלבנה? אלא כיון שידעו שהלבנה מתחדשת פעם בחודש, למרות שלא ראו אותה בירכו ברכת הלבנה. לכאורה זו ראייה שסומא יכול לברך. אבל זו לא ראייה, מי אמר לך שבזמן המדבר בירכו ברכת הלבנה, אולי היא תקנה יותר מאוחרת שתקנו, וכמו ברכת "עושה מעשה בראשית" ושאר ברכות.

על פרי חדש, וכל שכן שיברך על בגד חדש¹³.

סוף זמן ברכת הלבנה

יג. עוד דוגמא שיש לחוש לסב"ל גם בברכות השבת, הלא ברכת הלבנה היא ברכת השבת, ונחלקו האחרונים מתי סוף זמן ברכת הלבנה, וכבר אמרתי שאנחנו הספרדים מתחילים לברך אחר שבעה ימים מעת לעת מהמולד, ואם הציבור הקדימו בכמה שעות, אין להקפיד על זה, בפרט במוצאי שבת שהציבור ממהר. מרן החב"ב (שיורי כנה"ג סי' תכו הגה"ט אות ב) - היה לפני כ-300 שנה - מביא בשם תלמידי רבינו פרץ וכן המאירי (סנהדרין מא:), שמברכים גם בליל ט"ז לחודש. אבל בספר שו"ת יהושע"א (סי' יד) הביא דברי רבינו פרץ והמאירי, וכתב שכל הפוסקים מודים שאחר מחצית כ"ט יום, וי"ב שעות, ותשצ"ג חלקים, אין לברך, ומי שמברך לאחר מכן עתיד ליתן את הדין, שאינו מברך אלא מנאץ. תראו בלוח השנה של ישיבת "אור החיים" כתבו לברך ברכת הלבנה עד ליל י"ד, אני דיברתי על כך עם העורך הרב בניזרי, והוא אמר לי שמרן זצ"ל הורה להם לכתוב כך, ואמר שיש דעה באחרונים לברך אז לפי חשבון מחצית כ"ט י"ב תשצ"ג. כנראה התכוין לדעת הרב בעל ספר יהושע. הרב חשש והחמיר, למרות שביביע אומר חלקו ו' (האו"ח סימן לח) שיצא לאור בשנת תשל"ו - לפני 44 שנים, כתב שאפשר לברך עד ליל ט"ו, וביאר שלא חשש כל כך לסב"ל כי חבל להפסיד את המצוה החשובה של ברכת הלבנה, יש שם תשובה יפה, וגם בחזון עובדיה על חנוכה חזר על דיני ראש חודש ודיני ברכת הלבנה, ושם (עמ' שמט) כתב שמקדשים את החודש בברכת הלבנה עד ששה עשר לחודש ולא עד בכלל. אבל נראה שללוח השנה נתן הוראה להחמיר לכתחילה, כי בלוח שנה כשכותבים הוראה לרבים, יותר מתאים לפרסם את ההלכה לכל הדעות.¹⁵ לכן לכתחילה יש לברך עד ליל י"ד לפי חשבון כ"ט י"ב תשצ"ג, אבל מעיקר הדין ניתן לברך גם בליל ט"ו.

13 כגון על חולצה או חליפה או מכנסיים, או בורטסה - כובע חדש. על נעליים לא מברכים שהחיינו, כי הם מעורר בהמה שהצטערה בשחיתה, וגם על בגדי זיעה לא מברכים שהחיינו, וכן על טלית קטן, וכן על פיג'מה שהיא בגד שינה.

14 לא ספר יהושע מהתנ"ך, אלא שו"ת שיחברו רבי יהושע העשיל שהיה גאון אשכנזי, והספר נדפס לפני כ-200 שנה.

15 רואים שמרן זצ"ל הקיף את כל התורה, ראשונים ואחרונים ואחרוני אחרונים, בכל נושא ונושא, מדהים!

להקל. וכן כתבו כמה אחרונים, מהם השלמי צבור (דף רלא ע"ג), רבי יצחק אבולעפיא בספרו פני יצחק (במערכת ל אות קסד), והשיג על הרב בית¹² עובד (דף קנו ע"א) שכתב לברך, ותמה עליו, וכי אתה לא מפחד מסב"ל? וכן קשה על הפרי חדש שהסכים עם מהרש"ל. גם רבינו יוסף חיים (בן איש חי ויקרא אות כד), רבי יוסף ידיד (ה"א עמ' רפ, ח"ג עמ' נב), רבי חיים פלאג'י (רוח חיים סימן רכט סק"ז), כף החיים (סי' תכו סק"ב), ילקוט יוסף (שבת ה' עמ' שכד), כולם כתבו שסומא לא יברך ברכת הלבנה משום ספק ברכות להקל. רואים שלמרות שברכת הלבנה היא ברכת השבת, אומרים ספק ברכות להקל. וממילא הוא הדין לכל ברכות השבת שאומרים בהם ספק ברכות להקל.

סומא בברכת שהחיינו

יב. דרך אגב, מחבר אחד מבני ברק ע"ה מחדש, סומא שלא קנו לו פירות חדשים כגון שסק ומשמש בכל התקופה של הקורונה, כי לא הסתובבו בשוק, וכעת קנו לו, לא יברך שהחיינו על פרי חדש, כי עיקר התקנה היא על הרוואה פרי חדש (עירובין מ"ב ורש"י שם), ורק נהגו העולם שלא מברכים שהחיינו אלא בשעת האכילה, וכמו שכתב הרא"ש (עירובין פ"ג סי' י), אבל סומא שאינו רואה לא יברך. אלא שבראשונים והאחרונים מבואר להיפך, בשו"ת שבות יעקב (ה"ב סי' לח) כתב תשובה על זה, והסיק שברגע שהעידו לסומא שהוא פרי חדש, והוא מרגיש את הפרי וחפץ לאכלו, יכול לברך שהחיינו. וגם עיקר התקנה לא היתה דוקא למי שיכול לראות. וכן כתב היד אהרן (סי' רכה) אלפנדארי, וכן דעת החיד"א (בברכ"י סי' רכד), והבאר היטב (סק"ז), וכן דעת הרב בית מנוחה (הל' ברכת שהחיינו אות ד), בירך את אברהם (סימן עא אות ח), כף החיים (סי' קכה), ברכת יוסף ידיד (ח"ב דף קנ ע"א). ובחזון עובדיה (עמ' תמה) כתב: ופוק חזי מאי עמא דבר, וכן עיקר. כשאתה רואה שכולם כתבו לא כמו שאתה כותב, תחשוב פעמיים. אמנם הוא הסתמך על הרדב"ז (בתשובה ח"א סי' שיט), אבל לא העתיקו נכון, תראו לשון הרדב"ז שכתב, תדע שהרי ברכת שהחיינו חלה עליו משעת ראייה. לא כתב כשרואה מברך, אלא משעת ראייה, כלומר לאו דוקא רואה ממש, אלא הכוונה משעה שהתחילו לראותו בשוק. וכי כל האחרונים שהזכרתי לא ידעו דברי הרדב"ז, 'עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל' (שופטים ה, ז), על כרחך לבאר כמו שפירשנו. לכן ההלכה ולמעשה סומא יברך שהחיינו

12 מחברו הוא רבי יהודה שמואל אשכנזי, היה רב באיטליה, והיה מכונה "בעל הבתים", על שם הסיפורים שיחבר, סידור לימות החול "בית עובד", סידור לשבת "בית מנוחה", סידור לחג הסוכות "בית השואבה".

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אפרים בן אביבה לרפואה שלימה שהניתוח יעבור בשלום, בריאות איתנה

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290** ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **כאן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: אודל ואבישג בנות שקד - כל הישועות, אפרת בת אהובה - הצלחה וזיווג, גליה (ג'קלין) בת שמחה - רפוא"ש במהרה, ידידיה בן ישי-בריאות, זהבה בת מול-בשורות טובות, ארו בן סמדר-הצלחה בכל, משפ' חלופסקי-ברכה והצלחה, עינב בת חנה - לידה קלה, תאיר בת עינב - הצלחה ברוחניות, יוסף בן רחן - לזיווג הגון, לעילוי נשמת רות בת עידה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת שלח לך

אבל מתפילתו של משה על יהושע קשה, איך הועילה תפילה זו, הרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים?

ויש אומרים שמשם רבינו התפלל על יהושע בפניו, שהרי אמר לו בלשון נוכח "יה ישיעך מעצת מרגלים", וכששמע יהושע תפילה זו בודאי ענה אמן, ומי שאומר אמן נחשב כמוציא את התפילה או הברכה מפיו, והרי זה כמו שהתפלל על עצמו. אבל הגמרא במסכת ברכות (י) מספרת על רבי מאיר בעל הנס שהיו לו שכנים בריונים שהיו מצערים אותו מאד, התפלל עליהם רבי מאיר שימותו. אמרה לו ברוריה אשתו: מדוע אתה מתפלל עליהם שימותו? בודאי בגלל שנאמר (תהלים קד לה) "יתמו חטאים מן הארץ", והרי לא כתוב "יתמו חוטאים" אלא "יתמו חטאים", תתפלל עליהם שיחזרו בתשובה ויתמו החטאים שלהם, וממילא "ורשעים עוד אינם" - שכבר לא יהיו רשעים. שמע לה רבי מאיר, התפלל עליהם שיחזרו בתשובה, ותפילתו התקבלה.

והקשה המהרש"א (שם) איך הועילה תפילתו של רבי מאיר, הרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וכאן הם לא התפללו על עצמם אלא רק רבי מאיר התפלל עליהם?

ואפשר לתרץ שגם אותם בירך רבי מאיר בפניהם, שאמר להם "יהי רצון שתחזרו בתשובה" וענו אמן, וכיון שהיתה התעוררות מצידם הועילה גם תפילתו עליהם.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

"שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל" (יג ב).

פירש רש"י: "שלח לך" - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח.

נתאר לעצמנו את אותה תקופה, זמן לא רב לאחר יציאת מצרים, לאחר שהבטיח להם הקב"ה (שמות ו ח) "והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב, ונתתי אותה לכם מורשה אני ה'", ובני ישראל האמינו בה' ונכספו לבוא לארץ ישראל. אך עתה, רגע לפני שהיו אמורים להכנס לארץ נכנס בליבם ספק בטובתה ובקשו לשלוח מרגלים, כמו שנאמר (דברים א כב) "ותקרבון אלי כולכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ" וגו'.

חשב משה רבינו ע"ה, אם אומר להם שלא צריך לשלוח מרגלים, הם עלולים לחשוב שיש לי מה להסתיר, ויאמרו מי יודע מה יש בארץ ישראל שהוא מפחד שלא נראה את חסרונותיה. ואם אומר להם לשלוח מרגלים, הם עלולים לומר הנה גם משה רבינו לא מאמין בטובתה של ארץ ישראל.

שאל משה את הקב"ה מה לעשות? אמר לו הקב"ה "שלח לך" - לדעתך, אם תרצה שלח, כדי שלא יאמרו שהארץ לא טובה ויש לך מה להסתיר, אבל אני איני מצוה אותך לשלוח כיון שהיה להם להאמין בהבטחתך.

ויש מפרשים שכך אמר לו הקב"ה: "שלח לך" - לדעתך, אנשים שדעתם דומה לדעתך, שיש להם ענוה כמון, אבל "אני איני מצוה לך" - אנשים שמרגישים תמיד את ה"אני" שלהם, בעלי גאוה שמרגישים תמיד "אני ואפסי עוד", כאלו אנשים איני מצוה אותך לשלוח, כיון שבעלי גאוה מחפשים חסרונות בכל דבר.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג טז).

אומר רש"י: התפלל עליו, יה ישיעך מעצת מרגלים. מכאן משמע שאפשר להתפלל על אדם שלא יחטא והתפילה מועילה, כמו שהועילה תפילתו של משה רבינו על יהושע. וכן מצאנו בכלל בן יפונה, שנאמר (להלן פסוק כב) "ויעלו בנגב ויבוא עד חברון", מדוע נאמר "ויבוא" בלשון יחיד? ופירש רש"י שכלב לבדו הלך לחברון להשתטח על קברי האבות והתפלל שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם. ואכן, הועילה לו תפילה זו וניצל מעצת המרגלים.

ולכאורה קשה, הלא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (ברכות לג), ואיך מועילה התפילה על כך? והנה בענין כלב אפשר ליישב שכיון שהתפלל על עצמו הועילה לו התפילה, כי אדם שמתפלל על עצמו הוא בבחינת הבא להיטטר ומסייעין בידו מן השמים, וכמו שאמרנו (ראה שהש"ד ה ב) פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם. וכן כתב המהרש"א (ברכות י). שאדם המתפלל לקב"ה שיציל אותו מיצר הרע, עצם התפילה שלו מוכיחה שהוא בכלל הבא ליטטר, ולכן הקב"ה עוזר לו.

"אם היורשים רוצים לעשות נחת דוח למות יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד"

בער"ח הקרוב יערכו אברכי "כולל בית מרן"
תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמת יקירכם

יאיר בן אסתר

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקירכם! למסירת שמות יקירכם התקשרו: *5290

מכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחבלות ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון בהריה

בעקבות רבותינו הדליקו נר
לעילוי נשמת היקיר וצוק"ל

הגאון הגדול רבי שלמה קלוגר זצוק"ל המכונה "המגיד מברודי".

רבנו נולד בחודש חשון ה'תקמ"ו (1785 למניינם) בעיירה קומרוב שבפולין לאביו רבי יהודה אהרן קלוגר זצוק"ל בגיל 13 נתייתם מאביו ועבר ללמוד תורה בעיר לזמושץ' אצל רבי יעקב קרנץ זצוק"ל אשר השפיע על רבנו ללמוד סיפרי מחשבה עמוקים של הראשונים כדוגמת "מורה נבוכים" "הכוזרי" ו"ספר העיקרים".

בגיל 15 נתייתם רבנו מאמו ובאות זמן נפטר עליו גם רבו והוא נשאר בודד. בשנת ה'תקס"ג והוא בן 17 שנים נשא רבנו לאישה את מרת ליבא ע"ה ובאותם שנים גר רבנו אצל חותנו עד שקיבל על עצמו את עול הרבנות וכיהן כאב"ד כמה שנים בעיר קולקוב עד שבנו בכורו חיים יהודה נפטר עליו ואז עבר לגור בעיר ברודי וגם שם נפטרה עליו אשתו מרת ליבא ע"ה.

בשנת 1845 למניינם נקרא רבנו לכהן בעיר ברעזאן על אף בקשותם של אנשי ברודי שרבנו לא יעזבם חשב רבנו שעדיף לו לכהן בעיר ברעזאן ואף עבר להתגורר שם. אך לאחר זמן חלה רבנו במחלת הטיפוס עד שהרופאים אמרו נושא לחיו

אך בחסדי שמיים החל רבנו להתאושש וקיבל על עצמו שאם יבריא הוא יחזור לשמש את בני קהילתו בעיר ברודי.

רבנו היה ידוע בגאונותו העצומה והחריפה וכבר בגיל 6 בלבד כתב רבנו חידושי תורה וכך עלה ונתעלה לגאונותו העצומה גדולי עולם בזמנו של רבנו כהגאונים הגדולים רבי אפרים זלמן מרגליות ועוד גאוני עולם היו מפנים לרבנו שאלות קשות וחמורות כי הם ידעו שגאון כרבנו יוכל להתמודד עם שאלות קשות.

רבנו ניהל אורח חיים ספגני וקשה. כ"כ נודע רבנו כקנאי לה' ובשעתו יצא רבנו כנגד אפי"ת מצות מכונה היות זה פוגע בפרנסת העניים.

בימי הגזירות בעיר פולין שיש לשנות את הלבוש היהודי יצא רבנו בפסק הילכתי שיש למות על קידוש ה' העיקר לא לשנות מהלבוש היהודי, רבנו היה נושא ונותן בחריפות רבה בנושאים הילכתיים עם הגאון הגדול רבי נתן נתנון זצוק"ל.

רבנו חיבר מעל 150 חיבורים בכל מכמני התורה בניהם ספריו המפורסמים והנודעים "טוב טעם ודעת" "חידושי אנשי שם" וספרו ההלכתי הנודע "האלף לך שלמה".

רבנו נפטר בתאריך ל' סיוון שנת ה'תרכ"ט והוא בן 84 בפטירתו.

העלון להצלחתם של: מאיר מאירה בת מדלנה - לידה קלה ועובר בריא, חוה שרה בת טוביה יהודית - הצלחה בכל, יוסף אשר בן חוה שרה-חורה בתשובה, יצחק אהרון בן צילה צילקה- הצלחה בכל, מאטל דבורה בת חוה שרה- חורה בתשובה, יהודית בת רוזה - רפואה שלמה, מוניק בת אסתר - פרנסה טובה ובריאות, פנחס בן ג'ורג'ת- זיווג הגון, יצחק בן עזיזה לרפ"ש.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

מתנגדים בטלה דעתם מפני הרוב.

להלכה: חייבים אותם אנשים לשלם ולא יכולים לתבוע כספם בחזרה שהרי דעתם על דעת האחראים, ודברנו בזה עם הגאון ראש אבות בתי הדין ב"ם רבי ברוך שרגא שליט"א והסכים עמנו בזה.

שאלה: אדם שביקש מחברו שיעיר אותו בבוקר כדי שיספיק לקרוא ק"ש בזמנה, ואותו החבר לא העיר אותו ובגללו הפסיד זמן ק"ש בזמנה, ולכן הוא רוצה לתבוע את חברו שישלם לו על כך שהפסיד אותו במצוות ק"ש בזמנה האם יכול לתבוע אותו על כך?

תשובה: לכאורה היה נראה לומר שוודאי שיכול לתבוע אותו על כך ולקנוס אותו בכסף שהרי הגמרא בחולין דף פז ע"א מספרת מעשה באחד ששחט וקדם חברו וכיסה את הדם במקומו, וחייבו רבן שמעון בן גמליאל ליתן לו עשרה זהובים והגמ' מסתפקת על מה חייבו רשב"ג האם על שכר מצווה או על שכר ברכה, ולכן ה"ה לנדון דידן שיכול לתבוע את חברו על כך. אבל יש לדחות שהרי שם מה שהגמרא חייבה אותו משום שגנב את המצווה ממש בידו משא"כ אצלנו לא גנב לו את מצווה ק"ש אלא רק גרם להפסדה וממילא פטור. ועוד שכבר כתב הרב המגיד בשם הרשב"א שבזמן הזה אין מגבין ממון על מניעת עשיית מצווה מהבעלים אבל אם תפס לא מפקין מינה וכך פסק מרן השו"ע בחוש"מ שפ"ב סעי' א'.

להלכה: לא יכול אותו אדם לתבוע את חברו על כך.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293* שלוחה 5

שאלה: ארגון או מוסד שארגנו טיול ליומיים [בתשלום], וסיכמו איזה דברים יהיו במהלך הטיול, ואחד מן הדברים שתכננו לא עלה בידם לעשות כמתוכנן, ובמקום זה עשו דבר אחר, ומעט מן האנשים התנגדו לזה ולכן הם לא רוצים לשלם על אותו הדבר החילופי, ומבקשים שיחזרו להם מעט מכספם עבור אותו הדבר שלא נהנו ממנו, האם יכולים לטעון כך?

תשובה: נראה לומר שוודאי שהצדק עם אותם האנשים שמתנגדים לזה שהרי הם טוענים שסיכמו עמם שיהיה בטיול דברים מסוימים אלו, ועל דעת כן באו, ואין להם טענות על האונס שקרה אלא שיחזירו להם את כספם וכמו שהגמרא אומרת (ב"ק ק): הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור, שחור וצבעו אדום ר"מ אומר נותן לו דמי הוצאה צמרו ורבי יהודה אומר עם השבח יותר על היציאה נותן לו את היציאה ואם היציאה יתרה על השבח נותן לו את השבח, והסביר רש"י תמיד ידו של הצובע על התחתונה מפני שהוא שינה וכל המשנה ידו על התחתונה.

וכך פסק הרמב"ם בהל' שכירות פר' י' וכן הטור ומרן השו"ע בחושן משפט סימן ש"ו סעי' ג' יעו"ש. וכל מה שהגמרא חייבה את האומן משום ששינה מדעת הבעלים, ולכן ה"ה לנדון דידן שאותו ארגון שינו ממה שאמרו לכן יחזרו כספם לאותם מיעוט אנשים שהתנגדו. אבל יש לדחות סברא זו, ש"ל שברגע שאותם אנשים סגרו עם אותו ארגון או מוסד ללכת לטיול, דעתם של אותם אנשים על פי מה שיחליטו אותם מארגנים שהרי הרבה פעמים ישנה מציאות של שניונים, וזה דומה לדין שותפות שכיון שרוב האנשים הסכימו לאותו שינוי ומיעוט מתוכם

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליפות "בית מרן"

אקטואליה בהלכה

השחר שעם עד אז היה המאכל מגולה ובזמן עלות השחר כיסהו המאכל מותר אך בדיעבד. ובמקום הפסד מרובה כגון: עירבבו בסלט כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל בספרו הליכות עולם שהמאכל מותר באכילה. וכן עם נשאר מעט מהקליפה גם כן היה מותר לכתחילה.

שאלה: פעמים רבות קורה לי שאני פותחת ביצה ומוצא בה דם ברצוני לדעת כיצד עלי לנהוג?

תשובה: להלכה יש 2 סוגי ביצים: סוג א' - ביצי החופש שהן נמצאים במושבים שיש בלולים גם זכרים וגם נקבות כאשר נמצא דם בביצים אלו תלוי איפה נמצא הדם עם נמצא הדם בחלבון (לבן) זורק את הדם ואוכל את השאר ועם נמצא דם בחלמון (צהוב) הביצה אסורה. אך צריך לדעת שביצים אלו אינם נמצאים כמעט בשווקים. סוג ב' - שהוא מצוי כיום ברוב המכולות שהן ביצי תנובה וכד' להלכה בין עם נמצא דם בחלבון ובין עם נמצא בחלמון הביצה מותרת רק צריך להוציא את הדם משום איסור בל תשקצו.

שאלה: הציתי לדעת כיצד אפשרי להכשיר את תנור האפיה מבשרי לחלבי או להיפך?

תשובה: כל תנור שהשתמשו בו בשרי אסור לאפות בו מאכלים חלביים וכן להיפך שאופים חלבי אין לאפות בו בשרי.

ואם רוצים להחליף את יעודו של התנור - צריך לנקותו היטב מכל סוגי שמנוניות הנמצאים בדופני התנור. ולהמתין 24 שעות מהשימוש אחרון לאחר מכן נפעיל את התנור שהוא ריק על חום הגבוה ביותר במשך 20-40 דקות.

וכל הנ"ל מועיל רק לתנור אבל לא לתבניות התנור שהתבניות צריכות ליבון.

שאלה: אדם שהשאיר בצל מקולף במשך כל הלילה האם הבצל נאסר בכך.

ומה נקרה לינת לילה בדין זה?

תשובה: הגמרא בניה (י"ז): אומרת אסור להשאיר שום בצל וביצה למשך כל הלילה כשהם בלי קליפתם והוא משום רוח רעה ששורה עליהם ואף עם המאכל נמצא במקום סגור כגון: בקופסא או מקרר אסור. ולינת לילה הוא זמן עלות

פינת בריאות
אתם שואלים והמיומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

הענבים

ענבים

למניעת סרטן ששומר על חוזק העור.

3. **מקדמים פעילות אנטי-בקטריאלית:** לענבים אדומים יש תכונות אנטי-בקטריאליות ואנטי-ויראליות המגנות מפני זיהומים רבים. התכונות האנטי-ויראליות הן גם בעלות ערך חשוב להילחם נגד זיהום הפוליו ונגיף ההרפס סימפלקס. מיץ ענבים יכול לסייע להתמודד עם זיהומים חידקיים במעינים ובמערכות שונות בגוף.

4. **מסייעים להתמודד עם מחלת סוכרת:** לאחרונה, מחקרים הראו כי תמצית של קליפת ענבים מפעילה השפעה מעכבת על היפרגליקמיה ועשויה לסייע בניהול מחלת הסוכרת.

5. **מחזקים את העצמות:** ענבים הם מקור נהדר של מינרלים חיוניים כגון נחושת, ברזל, מנגן, אשר כולם חשובים למבנה העצם.

צריכת ענבים יכולה למנוע את תחילתה של דלקות ומחלות שקשורות להזדקנות כמו אוסטאופורוזיס. מנגן הוא מרכיב קריטי בגוף, אשר מסייע לעיכול חלבון, תומך בייצור קולגן ובתפקוד מערכות החישה בגוף.

6. **משפרים את הראייה ומסייעים בטיפול בקטרקט:** כפי שנאמר קודם לכן, ענבים אדומים הם מקור עשיר ביותר של "רסברטרול" שיעיל נגד חמצון. הם ממלאים את תפקידו של סוכן מעכב נגד אנזימים מסוים שגורם להתנוונות רקמות.

ענבים מגיעים בצבעים ובצורות שונות. יש ענבים אדומים, ירוקים וסגולים, ענבים נטולי זרעים, וכמו כן תוצרי ענבים שונים, כמו ריבת ענבים, מיץ ענבים, צימוקים, סולטנות והמפורסם והידוע ביותר הוא - יין.

הרכיבים התזונתיים בענבים מצייעים יתרונות בריאותיים שונים. השילוב של מראה מדהים וטעם מתוק גורם לענבים להיות חטיף ביניים בין ארוחות וכתוספת מרעננת לפירות וירקות אחרים.

הערכים התזונתיים של הענבים: * קלוריות: ישנם 110 קלוריות בכוס ענבים.

* נוגדי חמצון: ענבים הם מקור טבעי של נוגדי חמצון, זה מסביר את הסיבה שהם עוזרים להפחית את התפתחות מחלת הסרטן.

* פחמימות: מנה של ענבים מכילה 24 גר' פחמימות בריאות ו-1 גר' של סיבים.

היתרונות הבריאותיים של הענבים:

1. **מקלים על קלקול קיבה:** ענבים מקלים על חום, מרפאים צרבת והפרעות בבטן. הענבים גם מתעכלים בקלות ולא מעמיסים על מערכת העיכול ונחשבים למזון קליל ומזין.

2. **טובים לעור הגוף:** העור והזרעים של ענבים אדומים מכילים רסברטרול השולט בתהליך ההזדקנות ותורם לאריכות ימים. רסברטרול הוא סוכן טוב

העלון להצלחתם של: שמואל שמעון בן שרה -רפואה שלמה בת חן בת יעל -זיווג גון, יעל בת פיגא ציפורה רחל - רפואה שלמה, פנחס בן חוה שרה- חורה בתשובה, חיים בן רחל -רפואת הנפש, דוד יאיר בן אורה קלרה -שלום בית, יעל בת שרה חיה-בשורות טובות, ניסים וברוריה אברמטו -שלום בית, רולי בן אירית -הצלחה בכל, ספיר בת אסתר - שלום בית.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מורן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

הבטחה עם כיסוי

פרשת המרגלים היא לימוד גדול ליכולת האדם לכלוא את תפקידו בעולם. המרגלים אומרים לעם ישראל: לא נוכל להיכנס לארץ המובטחת! ראינו שם נפילים ועמלקים, ולא נוכל לכובשם. ואז אומרים משפט קשה ביותר: "לא נוכל לעלות... כי חזק הוא ממנו". מסביר רש"י בשם הגמרא: לא נוכל להיכנס לארץ ישראל כי הם חזקים מהקב"ה!

הרי ראייתם מה הקב"ה עשה למצרים - הביא עליהם עשר מכות, והטביעם בים. אפשר אולי לומר שיש לנו עוונות ואיננו ראויים לנס, אבל איך יעלה על הדעת לומר שהקב"ה לא יכול?

זה כמו שמישהו אומר, שהקב"ה לא יכול למצוא לי שידוך. אתה יכול לומר שהקב"ה לא רוצה כרגע להביא לך שידוך מסיבותיו הנעלמות, אבל לומר שהוא לא יכול, זו הרי טיפשות, לא מינות!

מסביר רבי ירוחם מומר, שהמרגלים אמרו בעצם: בוודאי שהקב"ה יכול לכבוש את הארץ, אבל הוא מסר את הדבר בידינו - "צור ילדך תשי" ו"תנו עוז לאלוקים", אנחנו מתישים כוח של מעלה או מחזקים אותו. הקב"ה קבע בבריאה שישועתנו תלויה בנו. או שנחזק את הישועה שתבוא לנו או להפך נחלישה. לא מפאת מוגבלותו של הקב"ה, חלילה, אלא מפאת מעשינו.

וכך אמרו המרגלים: בוודאי שהקב"ה לא יעשה ניסים סתם, אלא יתבע את שלו-

אמונה וביטחון. הרי ראייתם בקריעת ים סוף, שהקב"ה לא קרע את הים מיד, אלא אמר "דבר אל בני ישראל ויסעו", ברצותו לראות אמונה וביטחון בבני ישראל, שיכנסו לתוך המים עד לצווארם.

אמרו המרגלים לעם: גם בכניסה לארץ, הקב"ה ידרוש שלא תפחדו ולא תערצו ותלכו באומץ. ואילו אנחנו טוענים שזה בלתי אפשרי, כי מיד כשנבוא לשם כבר נמות מרוב פחד. לא נוכל לעמוד במבחן האמונה והביטחון, וממילא הקב"ה לא יוכל כביכול לעמוד בהבטחתו, ומפאת כלליו לא יוכל לעשות דבר.

אם כן, במה הם שקרו?

"ויהס כלב את העם", ואמר בעצם כך: אם ה' חפץ בנו לתת לנו את הארץ, אז כיצד ישימנו במצב בלתי אפשרי?! אלא בוודאי שנוכל לעמוד בזה באמונה וביטחון! זו ידיעה עצומה לכל יהודי. לכל יהודי יש ייעוד שבייאו לתכלית הטוב בעולם הזה ובבא. אבל האדם אומר, "נכון שהקב"ה הבטיח לי שאם אשמור תורה ומצוות, אקבל כל טוב, אבל הוא מציב תנאים שאיני יכול לעמוד בהם!". זהו שקר, הרי אם מדובר בתנאים בלתי אפשריים, איזו הבטחה יש פה?! אלא בוודאי שאתה יכול לעמוד בתנאים, אם רק תחזק את עצמך. אל תישבר, אלא תתחיל בכל פעם מחדש, תעשה תשובה, ותאמין שבכל פעם הקב"ה מלווה אותך, מצפה בכל פעם להשפיע עליך את כל הטובות, כי זאת תאוותו. הוא רק מחכה שנמלא את התנאים שנדרשים מאתנו, שלא נפחד ולא נתבלבל, ואז הכול יהיה נתון בידינו.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293* שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו 'קול חי'

ישיבות השדה

אומר לכם את האמת, אני די מבולבל. אם לא יקרה פה נס, אנחנו בבעיה רצינית שכעת איננו מספיק מודעים להיקפה ולחומרתה. כן, אני מדבר על החזרה לישיבות. כשנסגרו הישיבות אמרנו 'טוב לא נורא, ממילא עוד שבועיים בין הזמנים' משעבר ניסן חשבנו 'הנה, אוטוטו זה נגמר... ופתאום - שוב עליה חדה של התחלואה בארץ. בממשלה, אלה מתפטרים ואלה מתווכחים, אלה מצוודדים להסדרה ואלה מצוודדים להסגרה, ובינתיים הבחורים היקרים שלנו עדיין בבית ומי יודע מתי כל זה יסתיים. אבל מה שבעיקר מטריד הוא העניין של איזה סוג של בחורים יחזרו לישיבות...? מה יישאר מהם ומצורתם הרוחנית? איך נשקם את כל ההריסות האלו...? כיצד נושיב בחורים ללימוד של אחת עשרה שעות ביממה אחרי תקופה כ"כ ארוכה בה הם בקושי הצליחו לשמור על קימה בשעה נורמלית...? ואגלה לכם סוד, לא כל בחורי הישיבה הם בני אברכים ומתגוררים בערים החרדיות. ישנם הרבה מאוד שגרים בת"א, בחולון וגם בנהריה, ויש, איך נאמר, האווירה לא ממש משדרת תורה. יש גם אלפי בחורים הלומדים בישיבות לבעלי תשובה. הם באים ממשפחות חילוניות ומתמודדים עם נסיגות מאוד לא פשוטים המאיימים על עצם צורתם הרוחנית. לא בטוח שחלקם יחזרו בכלל לישיבה... בהחלט צריך פה נס!

בתוכנית 'קירות שקופים' המשודרת ברדיו קול חי מידי רביעי ב 22:00 עלתה יוזמה חשובה- שאני מאמין שיש כבר כאלה המיישמים אותה מדעתם- אך אני רוצה לשתף בה גם את קוראי המדור שלנו. היוזמה היא להקים 'ישיבות שדה' בכל עיר ועיר. במסגרת היוזמה ידאג גבאי בית כנסת למקום עבור הבחורים בשכונתו בו ניתן יהיה לקיים סדר לימוד בוקר / צהריים עפ"י כל ההנחיות. הגבאי ידאג לכסאות וסטנדרים במרחק שני מטרים זה מזה, לבקבוקי אלוכל ולמסכות זמינות. זה יכול להיות בחצר בית הכנסת בצורה בה לא ייפגע הסדר הטוב של מנייני התפילה, ובימים חמים ילמדו בתוך ביהכ"נ הממוזג תוך שהבחורים יגלו אחריות לסידור המקום בסיום הלימוד. ישנם בתי כנסת המחזיקים 'אולם' עבור שמחות הקהילה, סעודות אזכרה וכדו'. אולמות אלה עומדים כמעט שוממים בימים אלו. למה שלא נהפוך אותם לבית מדרש עבור הבנים שלנו... אחי היקרים, היו אתם מהחלוצים המרימים את הכפפה ופותחים את 'ישיבות השדה' הראשונות. אתם יודעים, בכל משבר ישנם אנשים חכמים היודעים כיצד לנצל אותו ע"מ לצבור הון. הבה נעשה גם אנחנו את ההשקעה הנכונה. אשרי מי שמרבה תורה לשמיים בזמן משבר רוחני כ"כ קשה.

אי"ה וברשות מערכת העלון נפרסם בבמה זאת עושי מצווה וניידע על כתובת 'ישיבת השדה' ושעות פעילותה. בעזרת ה' נעשה ונצליח.

מדריך חתנים

בהסמכת הרב שמחה כהן שליט"א
והרב נחום דיאמנט שליט"א
וכולל נסיון רב בתחום

ילווה אתכם בדרככם החשובה
לזוגיות בטוחה ונישואין מוצלחים בעז"ה
לפרטים: שמואל שרגא 054-8461538

העלון להצלחתם של: רעות בת רונית-זיווג הגון, אסתר בת סוליקה-רפואה שלמה, אושרת רחל דניאל בת ליאת- בריאות איתנה, יורם בן רבקה- ברכה והצלחה, ישראל בן עליזה- רפואה שלמה, מרים בת שושנה- בשורות טובות, ספיר בת ענת- רפוי"ש, עופרה בתיה בת יונה- בריאות ונחת מהילדים, רותי בת שמחה- רפואה שלמה, אושר בן מרים-זיווג הגון.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת 5293* שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

ירגיש גם יהודי שחיכה שנים רבות להיפקד בבנים או בנות, וכשהשם זיכה אותך, מתמלא הוא בתחושת סיפוק 'יש לי ילדים!' וככל שהדבר חשוב יותר, כך תגבר הרגשת הסיפוק והשמחה.

אדם שמרגיש מסופק ממה שיש לו בחייו, הוא אדם שמח. ולעומתו, אדם שלא מרגיש מסופק מעצמו, הוא אדם עצוב, אם מסתכל על עצמו במראה, ואינו מרוצה ממה שהוא רואה, הרי שבכל פעם שיראה את עצמו במראה, ירגיש עצב קל בליבו, וכן אם אינו מרוצה מדירתו, בכל פעם שיכנס אליה, שוב יכנס העצב בליבו.

יהודי שמצפה שילדיו יהיו ימים וחכמים, אם לא זכה בזה, והתאכזב, הרי שאינו מרוצה ממה שקיבל מאת השם יתברך, ובכל פעם שיראה אותם, במקום שתכנס שמחה בליבו על המתנה שקיבל בחינם מאת הבורא יתברך, שוב יכנס העצב בליבו. כך גם גבר או אישה, שהתחתנו ואינם מרוצים מהזיווג שנתן להם השם יתברך, אין שום ספק שהשמחה לא תשרה בליבם, מפני שבכל יוכוח או חוסר הסכמה, מיד תתעורר בליבם הרגשת חוסר הסיפוק ואחריה העצבות. מיהו השמחה? אם נתבונן בכל חלקי החיים, נמצא שהשמחה, הוא האדם שאין לו ציפיות מיוחדות, ואינו חושב שמגיע לו דבר, ולכן הוא מרגיש שכל דבר שמקבל הוא בגדר מתנת חיים, ושמח בה, ואילו האדם העצב הוא חושב שמגיע לו דברים מסוימים ברמה מסוימת, וכשאינו מקבל את מה שחושב שמגיע לו, מרגיש חוסר סיפוק.

(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

אין שום יאוש בעולם כלל

בליקוטי מוהר"ן לרבי נחמן מברסלב ע"ה, מאריך הרבה מאוד בשבח מעלת השמחה, ובין דבריו הרבים בעניין זה, הוא כותב (תניינא תורה עה ד"ה והכלל) "אין יאוש בעולם כלל", איך יהודי, שיש לו את האבא הגדול בהיסטוריה יכול לבוא לידי ייאוש? ועוד כתב, שאדם שזוכה לשמחה, אזי השם יתברך שומר אותו שלא יפגום בקדושתו כלל, ומחמת השמחה נפתח ליבו של האדם לעבודת בוראו. ועוד אמר לתלמידיו בזו הלשון, "אם הייתם שמחים, היה טובה גדולה לעולם", ולכן ציוה את אנשי שלומו להיות תמיד בשמחה, כדי להשפיע שפע טובה וברכה על העולם.

לקראת מי יצא הקב"ה?

ישנו מאמר מדהים ביותר מדברי חז"ל במסכת דרך ארץ (זוטא פ"ג מ"ב): "אמר הקדוש ברוך הוא, אם עשית דברי 'בשמחה', פמליא שלי יצא לשומרך בדרך, ואף אני אצא לקראתך, ואומר לך בואך לשלום".

מהי השמחה? אדם שלומד נהיגה כבר זמן רב, וניגש למבחן המעשי, ויום לאחר המבחן מודיע לו המורה נהיגה שהוא עבר בהצלחה את הטסט, ניגש מיד למשרד הרישוי לקבל את רישונו. ברגע שהנהג מקבל את הבשורה, הרי הוא מרגיש שמחה גדולה בליבו, שבאה לו כתוצאה מסיפוק, אחרי שציפה לרגע זה, והרגע הגיע, מיד מרגיש תחושת סיפוק לקבל את מה שהוא רצה, וזוהי שמחה שבלב. כך יהיה עם אדם שציפה זמן רב למצוא את בת זוגו, ולאחר שעמד ביעדים שהציב לעצמו, מתמלא הוא בשמחה, שהיא בעצם תחושת סיפוק. כך

להפצת פטוים הקטורת
סגולה לקירוב הגאולה חנים מעל 26 יחידות התקשרו 5290*

פטוים הקטורת

אתה הוא יי אלוהינו שהקטירנו אבותינו לפניך את קטרת הסמים בזמן שבית המקדש קים, פאשר ציית אותם על-יד משה נביאך, פכתוב בתורתך: ויאמר יי אל-משה כח-לך סמים נטף | וישחלת ותלבנה סמים ולבנה זכה פד פדד ייהיה: ועשית אתה קטרת רקה מעשה רוקח, מקלח טהור קדש: ושחקת מפנה הדק ונתתה מפנה לפני העדת פאהל מועד אשר אנגיד לך שמה, קדש קדשים תהיה לכם: ונאמר: והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בפקר בפקר, פהיטבו את-הגרת יקטירנה: ובהעלת אהרן את-הגרת פהיו הערב: יקטירנה קטרת תמיד לפני יי לדרתים:

תני רבנו: פטוים הקטרת פיצד? שלש מאות וששים ושמונה מנים היו בה, שלש מאות וששים וחמשה עשר מנה חמשה, מנה בכל-יום, מחציתו בפקר ומחציתו בערב, ושלש מנים יתרים, שמהם מניס פתן גדול, ונטל מהם מלא מפניו פיום הפפורים, ומחזיקו למכתשת פערב יום הפפורים, פדי לקום מצנת דקה מן הדקה. ואחד עשר סממנים היו בה, ואלו הן: הצרי. והצפורן. והחלבנה. והלבונה. משקל שבעים שבעים מנה. מור. וקציעה. ושפולת נרד, וכרכום. משקל ששה עשר, ששה עשר מנה. קושט שנים עשר. קלופה שלשה. קנמון תשעה. בורית פרישנא תשעה קבין. יין ספרסין סאין תלת וקבין תלתא, ואם לא מצא יין ספרסין מביא חמר חיוך עתיק. מלח סדומית רובע, מעלה עשן פל שהוא. רבי נתן הפבלי אומר: אף כפת הירדן פל-שמה. אם נתן פה דבש פסלה, ואם חסר אחת מכל-סממניה תיב מיתה:

רבן שמעון פן גמליאל אומר: הצרי אינו אלא שרף הנוסף מעצי הקטש. בורית פרישנא לקמה היא באה? פדי לשפות פה את הצפורן פדי שתהא נאה. יין ספרסין לקמה הוא בא? פדי לשרות פה את הצפורן, פדי שתהא עתה, והלא מי בגלים פיו לה? אלא שאין מכוניסין מי בגלים בפוקדש מפני הפבוד:

תניא, רבי נתן אומר: פשהוא שוחק אומר: הדק היטב, היטב הדק, מפני שתקול פה לבשמים. פטמה לחצאין פשרה. לשליש ולרביע לא שמענו, אמר רבי יהודה: זה הכלל: אם פמדתה פשרה לחצאין. ואם חסר אחת מכל-סממניה תיב מיתה:

תני בר פפרא: אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. ועוד תני בר פפרא: אלו הנה נותן פה פקטוב של דבש, אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מקרבין פה דבש? מפני שהתורה אקרה: פי כל-שאר וכל-דבש לא-תקטירו ממונו אשה ליי:

יי צבאות עמנו, משגב לנו אלוהי יעקב סלה: יי צבאות, אשרי אדם בטח בה: יי הושיעה, פסקלך יעננו פיום קראנו: וערבה ליהנה מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנים קדמוניות: יהי רצון מלפניך יי אלוהינו ואלוהי אבותינו, שתתמלא חממים עלינו, ותצילנו לנו ולכל פני ביתינו ולכל ישראל, מעין הרע ומכל מיני פישוף. ותברית היצר הרע והשטן מפניו. וכשם שפרשת פנפיה על אבותינו פמדבר והצלתם מעינא בישא דבלעם הרשע, פן תפוש פנפיה עלינו פרחמיה הרבים ונהיה מוכסים פמכסה ונהנהגה בשמותיה הקדושים, אמן
צח סלה ועד:

יי ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבריי

סימן טוב ומזל טוב

ברכת מזל טוב מעומק הלב
נשגה למורנו ורבנו,
עורך השיעור השבועי של מרן הראשון לציון,
הגאון הגדול **רבי יצחק לוי שליט"א**
רבה הראשי של נשר וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל,
מחבר הספרים אבי בעזרי, השיעור השבועי ד' חלקים, אור פניך, ועוד

לרגל נישואי בתו **הכלה היקרה תחי**
עב"ג החתן המהולל
ה"ה רבי אלעד כהן נ"ו

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין להיות בנין עדי עד
וברכה היא שלוחה למעלת כבוד הרב שליט"א
שיזכה לראות נחת מכל יוצאי חלציו, ויארך ימים על ממלכתו
בבריאות איתנה ונהורא מעליא, לאורך ימים ושנות חיים,
עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

מערכת "בית מרן" ורבבות קוראי העלון